

Opetus- ja sivistystoimen
asiantuntijat Opsia ry

Specialister för undervisnings- och
bildningsväsendet Opsia rf

Hallituksen kertomus vuoden 2023 toiminnasta

Esitys vuosikokoukselle 5.6.2024

Arviointi liikennevaloilla: TOTEUTUI TOTEUTUI OSITTAIN EI TOTEUTUNUT

1. Yleiskuvaus

Vuonna 2023 ja tästä eteenpäin Opsian tavoitteena on kasvattaa yhdistyksen jäsenmäärää. Tällä hetkellä jäseniä on n. 190. Tavoite on määrätietoisien jäsenhankinnan kautta 300 jäsentä. Välitavoite on 250 jäsentä vuoteen 2026 mennessä

Toteutuma: Tavoite ei ole toteutunut. Opsian jäsenmäärä (3.5.2024) on 187. Vuonna 2023 Opsiaan liittyi 22 uutta jäsentä ja erosi 19 jäsentä.

Opsia vaikuttaa aktiivisesti OAJ:n edunvalvontaan jäsenistönsä palkkauksen ja työolojen kehittämiseksi opetusalan johdon neuvottelukunnan kautta. Tavoitteita on tarkoitus linjata Opsian ja OAJ:n yhteisessä seminaarissa jo syksyllä 2022.

Toteutuma: Opsia on ollut aktiivinen opetusalan neuvottelukunnassa.

Opsia on edelleen mukana järjestämässä kansallisia opetus- ja koulutusalan koulutuksia. Näitä muun muassa ovat Sivistystoimen johdon neuvottelupäivät, Sivistystoimen huippujohtajakoulutus ja Educa-messut. Opsia voi olla mukana järjestämässä myös alueellisia koulutuksia. Opsia seuraa mahdollisuuksia hakea valtion erityisavustusta toteuttaakseen alan koulutuksia.

Toteutuma: Toteutunut

Jäsenilleen Opsia järjestää työhyvinvointia ja yhteisöllisyyttä tukevaa toimintaa: opintoretkeä, mentorointia ja tapahtumia, esimerkiksi Sivistyksen sivuhuone Educa-messujen yhteydessä.

Toteutuma: Toteutunut opintoretkeä lukuun ottamatta. Opintoretki suunnitteilla syksyille 2024.

2. Toimintaympäristö

Katse on tarkentunut sivistyksen suuntaan!

Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen 1.1.2023 lukien on suurin julkisten palvelujen toimintaympäristön muutos vuosikymmeniin. Kun sote-palvelut siirtyvät maakunnallisille hyvinvointialueille, on kunnallisten palvelujen päävolyymi jatkossa sivistyksessä. Jatkossa sivistykseen liitetään myös uusia tehtäviä, joista keskeisiä ovat hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistäminen sekä ehkäisevä päihdetyö. Näihin ja muihin tehtäviin liittyvät ns. operatiiviset yhdyspinnat työllistävät sivistystoimea lähivuosina merkittävästi.

Hyvinvointialueiden perustamisen jälkeen tarkasteluun saattaa tulla myös sivistystoimen palvelujen maakunnallinen järjestäminen. On mahdollista, että esimerkiksi toisen asteen koulutuksen järjestäjäverkkoa halutaan valtion toimesta tiivistää.

Kasvatus-, opetus- ja sivistystoimen ammattilaisten merkitys ja vastuu kasvavat erityisesti kuntien palvelutuotannossa ja tätä koskevassa päätöksenteossa. Lakisääteisten kasvatus-, opetus- ja sivistyspalvelujen laadukas järjestäminen tulee turvata erityisesti nyt, kun hyvinvointialueiden toiminnan rahoitus syö jatkossa suuren osan peruspalvelujen taloudellisista voimavaroista.

Syntyvyyden lasku ja maan sisäinen muuttoliike haastavat opetus- ja sivistystoimen järjestämistä sekä luovuttavissa että vastaanottavissa kunnissa. Muuttotappioalueiden väestörakenne pakottaa miettimään uusia palvelujen tuottamistapoja. Koronaepidemian aikana opitut etätyöskentelytaidot jäävät merkittävässä määrin pysyvään käyttöön.

Varhaiskasvatuksen asemaa osana sivistystoimen organisaatiota tulee edelleen vahvistaa. Varhaiskasvatus on viime vuosina ollut mittavien säädösmuutosten pyörteissä. Uusin muutos on kolmitasoisen tuen toimeenpano 1.8.2022 lukien.

Sivistystoimen henkilöstörakenteessa tapahtuu suuria muutoksia vuoteen 2030 mennessä. Varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuusehdot muuttuvat ja eri ammattiryhmissä suuria ikäluokkia siirtyy eläkkeelle. Samaan aikaan on jo pulaa esimerkiksi esihenkilöistä sekä varhaiskasvatuksen ja luokanopettajista. Edessä olevien pulmien ratkaiseminen ei ole pelkästään koulutusmääräasia vaan vahvasti myös työmarkkina-asia. Työsuhteiden ehdot on saatava nykyistä houkuttelevimmiksi. Kysymys on osaltaan myös viestinnällinen: Miten sivistysalan töistä uutisoidaan - ruokitaanko mediassa kielteistä vai myönteistä julkisuutta?

Oppivelvollisuuden laajentamisen toimeenpano jatkuu muun muassa Tuva-koulutuksen käynnistymisellä 1.8.2022 lukien. Säädösten myötä syntyvien uusien palvelujen kustannusvaikutuksia käyttötalouteen tulee seurata tarkasti.

Koronaepidemian aiheuttaman oppimisvajeen jälkiä on korjattava vielä pitkään monin eri tukitoimin.

Maailmanpoliittinen tilanne, erityisesti Venäjän hyökkäys Ukrainaan, aiheuttaa laajalti eri häiriötilanteita ja epävakautta yhteiskunnan toimintaan. Omalta osaltaan tämä epävakaus heijastuu lapsiin ja nuoriin.

Toteutuma: Toimintaympäristön muutokset vuoden 2023 aikana toteutuivat pääosin ennustetulla tavalla.

3. Tavoitteet 2023

Toiminnalliset tavoitteet nousevat syksyllä 2021 valmistuneesta kesusta, jonka toimeenpanosuunnitelmaa Opsian hallitus on käsitellyt kevään 2022 aikana.

Päätavoite 2023: Opsian jäsenmäärän kasvattaminen

Muut tavoitteet 2023: Laadukkaan perustoiminnan ylläpitäminen ja kehittäminen

Keskeisimmät toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023 taulukkokoontina

	Toimenpide	Aika- taulu	Tavoite	Toimet	Yhteistyötahot	Vastuhenkilö
1.	Jäsenhankinta	2023	Hankitaan järjestötyötä ostopalveluperiaatteella. Ehdotus hankinnan arvoksi vuodelle 2023 on 15 000 €. Kukin hankinta päätetään erikseen.	Kohderyhmän ajantasaiset yhteystiedot. Valittujen sähköisten kanavien poisto/uudistaminen/luominen. Jäsenkysely.	OAJ (tuki)	Puheenjohtaja
2.	Jäsenhankinta	2023	Kohderyhmän kohtaamiset kentällä.	Tavoitteena on toteuttaa vähintään yksi kohderyhmätapaaminen seuraavilla alueilla: PK-seutu, Uusimaa, Tampereen seutu, Turun seutu, Jyväskylän seutu, Oulun seutu, Kuopion/Joensuun/Mikkelin seutu. Tapaaminen: Opsian toiminnan esittely esim. koulutustapahtuman tai kokouksen yhteydessä.	Täydennyskoulutus ten, tapahtumien ja kokousten järjestäjät Ao. seutujen kollegat Omat verkostot	Koko hallitus

3.	Jäsenhankinta	2023	Opsian jäsenistön aktivointi jäsenhankintaan.	Lanseerataan ”Puhu kollegasi Opsiaan-kampanja”. Porkkanana esim. erikseen määritelty Opsia-laatuote	Opsian jäsenistö.	Järjestöpalvelutyö hankintana. Puheenjohtaja
4.	Jäsenhankinta	2023	Viestinnän ja markkinoinnin täsmentäminen sekä keinojen valinta.	1. Laaditaan tukiaineisto (Opsian esittely eri kohderyhmille: ammattilaiset, sidosryhmät, yhteistyökumppanit, media) 2. Valitaan sähköisen viestinnän pääkanava ja/tai keino.	Opsian jäsenistä, keskeiset sidosryhmät, alan mediat	Järjestöpalvelutyö hankintana Puheenjohtaja
5.	Jäsenhankinta ja Opsian tunnettuuden lisääminen	2023	Opsian aktiivisuus tiedotusvälineissä	Tarjotaan mielipidekirjoituksia suurimpiin medioihin. Yksi mielipide / hallituksen jäsen / vuosi.	Mediat	Puheenjohtaja ja hallitus yhdessä.
6.	Vaikuttaminen	2023	Toiminta työryhmissä	Toimitaan aktiivisesti eri työryhmissä ja verkostoissa: esim. OKM:n, OAJ:n, OPH:n ja Kuntaliiton asettamat työryhmät sekä tilaisuudet.	OKM, OAJ, OPH, Kuntaliitto, tarvittaessa myös muut tahot	Puheenjohtaja, johtotiimi
7.	Vaikuttaminen	2023	Lausunnot	Vastataan pyydettyihin lausuntoihin.	OKM, muut lausuntojen pyytäjät	Johtotiimi
8.	Vaikuttaminen	2023	Neuvottelut	Järjestetään tarvittaessa tapaamisia keskeisten vaikuttaja- tahojen tai -henkilöiden kanssa.	Keskeiset sidosryhmät	Puheenjohtaja

9.	Vaikuttaminen	2023	Näkyminen ja aktiivisuus	Osallistutaan aktiivisesti tapahtumiin, esim. Educa	OAJ, Educa	Työryhmien edustajat, jäsenistö
10.	Vaikuttaminen	2023	Edunvalvontatyö	Toimitaan aktiivisesti OAJ:n suuntaan. Tavoite on vahvistaa kasvatus-, opetus-, ja koulutusalojen johdon, esihenkilöiden sekä asiantuntijoiden työsuhteiden ehtoja.	OAJ	Puheenjohtaja
11.	Yhteistyö	2023	Kumppanuudet	Toteutetaan yhteistyökumppanuutta osaamisen kehittämisessä, projekteissa ja tapahtumissa keskeisen sidosryhmien kanssa.	Keskeiset sidosryhmät, osaamisen kehittäjätahot, täydennyskoulutusten järjestäjät	Puheenjohtaja
12.	Huolenpito jäsenistä	2023	Opintoretket	Järjestetään vähintään yksi opintoretkei vuosittain. Kohde kotimaa tai helppojen yhteyksien päässä oleva ulkomaa.	Jäsenistö	Hallitus
13.	Huolenpito jäsenistä	2023	Tapahtumat	Järjestetään vähintään yksi yhteisöllisyyttä tukeva jäsentapahtuma vuodessa. Esim. Sivistyksen sivuhuone tai Golf-kisa.	Jäsenistö	Hallitus
14.	Huolenpito jäsenistä	2023	Muistamiset	1. Muistetaan 50-v ja 60-v merkkipäiväänsä viettäviä jäseniä. 2. Huomioidaan liittyvät jäsenet tervehdyksellä ja pienellä lahjalla. 3. Muistetaan eroavia jäseniä ja pyydetään jäsenpalautteita. 4. Lähetetään jäsenistölle joulun/uudenvuoden tervehdys.	Jäsenistö	Opsian sihteeri

15.	Huolenpito jäsenistä	2023	Jäsenkirje	Lähetetään jäsenistölle jäsenkirje pääsääntöisesti jokaisen hallituksen kokouksen sekä vuosikokouksen jälkeen.	Jäsenistö	Puheenjohtaja, varapuheenjohtaja
16.	Huolenpito jäsenistä	2023	Mentorointi	Järjestetään liittyville jäsenille mentorointia 50-v. juhlavuoden formaatilla.	Uudet jäsenet	Mentori-vastaava
17.	Kansainvälinen toiminta	2023	LEAP-toiminta, muu kv-toiminta	Järjestetään/ylläpidetään Leap-toimintaa, mahdollisuuksien mukaan myös muuta kv-toimintaa esim. opintoretkien muodossa.	Jäsenistö	KV-vastaava

4. Yhdistyksen muu toiminta

Yhdistyksen kokoukset

Sääntöjen mukaan järjestetään yhdistyksen vuosikokous aina kesäkuun loppuun mennessä. Opsian vuosikokous pidettiin 6.6.2023.

Toteutuma: Toteutunut

Hallituksen toiminta

Hallitus hoitaa yhdistyksen toimintaa sääntöjen mukaan ja huolehtii niistä tehtävistä, jotka eivät kuulu yhdistyksen kokoukselle ja jotka ovat yhdistyslain ja yhdistyksen sääntöjen mukaisia.

Hallitus kokoontui viisi kertaa vuonna 2023 ja piti yhden sähköpostikokouksen.

Hallitus voi asettaa asioiden valmistelua varten toimikuntia, työryhmiä ja jaostoja.

Puheenjohtajan työskentelyä tukee johtotiimi: pj, vpj + 2 hallituksen jäsentä.

Toteutuma: Toteutunut osittain (johtotiimityöskentely ei toteutunut)

5. Opsian yhteistyötahot

Opsia toteuttaa monipuolista yhteistyötä sivistystoimialan yhdistysten, järjestöjen, verkostojen, yritysten, koulutuksen järjestäjien sekä muiden ao. vaikuttajatahojen kanssa. Yhteistyötä toteutetaan muun muassa osaamisen kehittämisessä, työhyvinvoinnissa ja vaikuttamistyössä.

Keskeisiä yhteistyökumppaneita esimerkiksi ovat:

- Opetus- ja kulttuuriministeriö
- Opetushallitus
- OAJ
- Kuntaliitto
- FCG
- SURE ry.
- Koulutusjohtamisen instituutti
- Educa-messut
- Oppiva-verkosto
- Aluehallintovirastot
- Eduskunnan sivistysvaliokunta.

Toteutuma: Toteutunut osittain